

Baltijas ekonomikas apskats

Mārtiņš Āboliņš
Ekonomists

Septembris, 2020

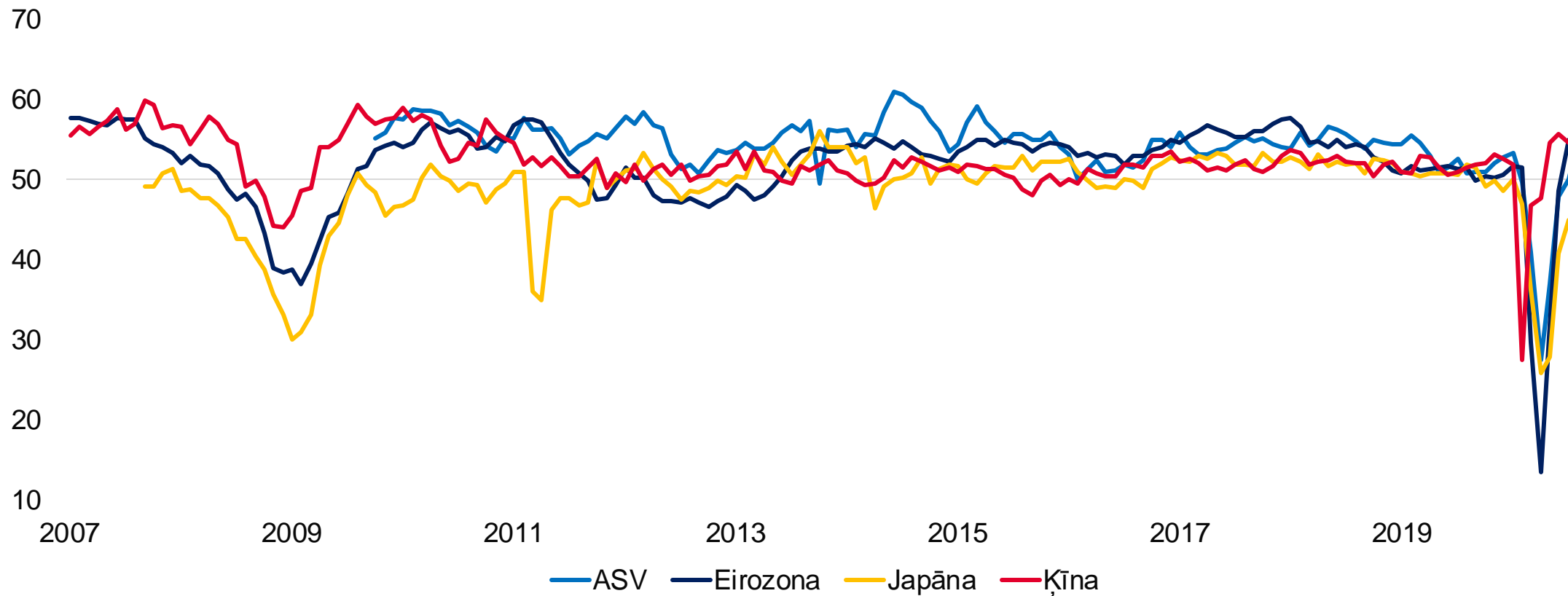
**Vairāk
iespēju**

**=
Citadele**

Pasaules ekonomika

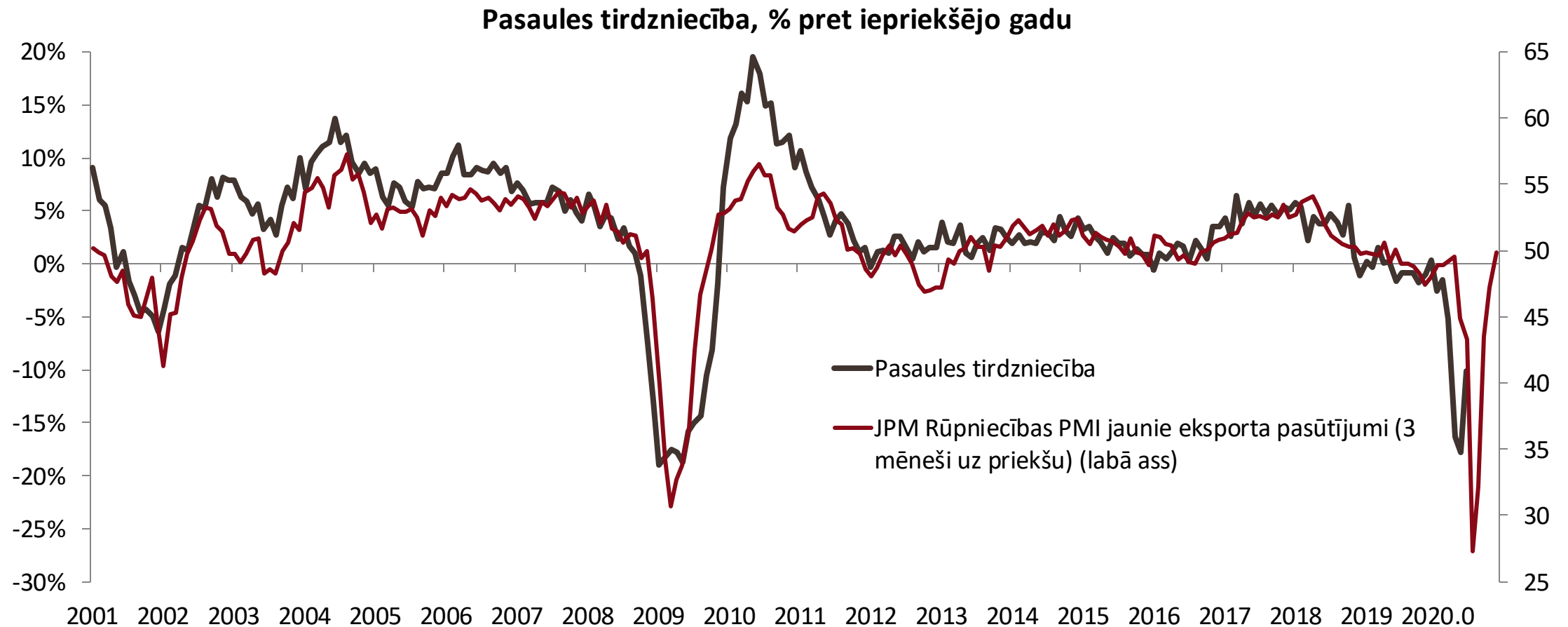
Uzņēmēju noskaņojums pasaules lielākajās ekonomikās ir atguvies, bet izaugsme nav pārliecinoša

IHS Markit Composite PMI

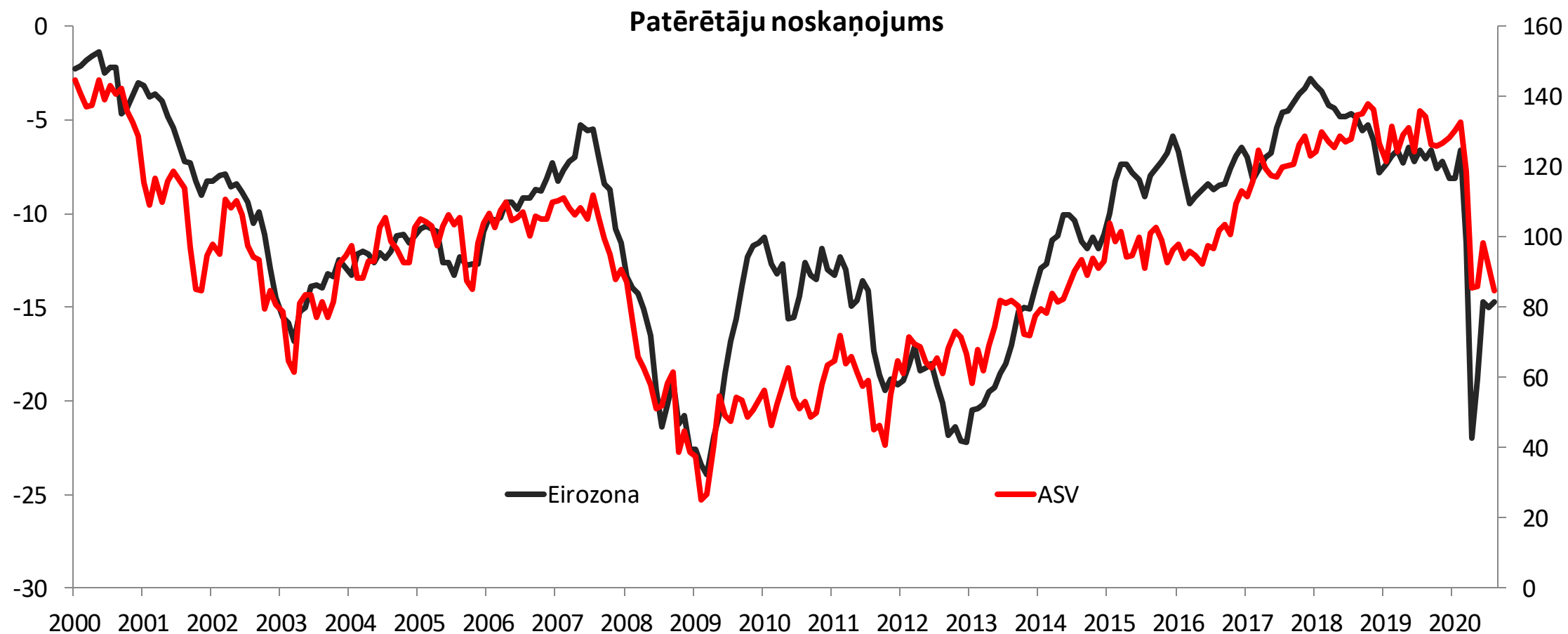
Pasaules tirdzniecība

Eksporta pasūtījumi rūpniecībā pieaug pēc kritiena pavasarī un pasaules tirdzniecība stabilizējas

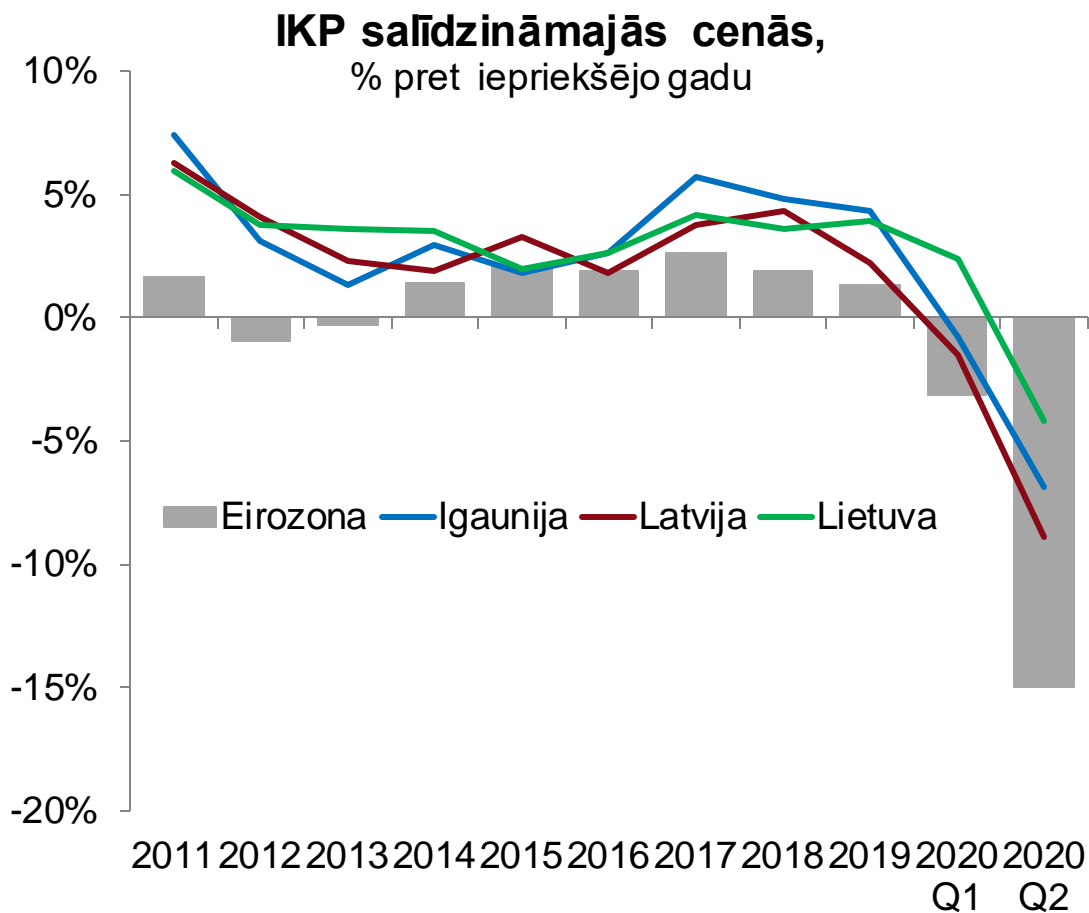
Patērētāju noskaņojums

ASV un eirozonas patērētāju noskaņojums būtiski atpaliek no iepriekšējā līmeņa

Baltijas reģions

IKP kritums Baltijā pagaidām mazāks eirozonā kopumā

IKP Baltijā 2020.g. 2. ceturksnī, % pret iepriekšējo gadu

Igaunija

- Būvniecība +12.3%
- Sabiedriskie pakalpojumi +1.0%
- Tirdzniecība, tūrisms un transports -14.1%
- Apstrādes rūpniecība -18.9%
- Māksla un izklaide -22.5%

Latvija

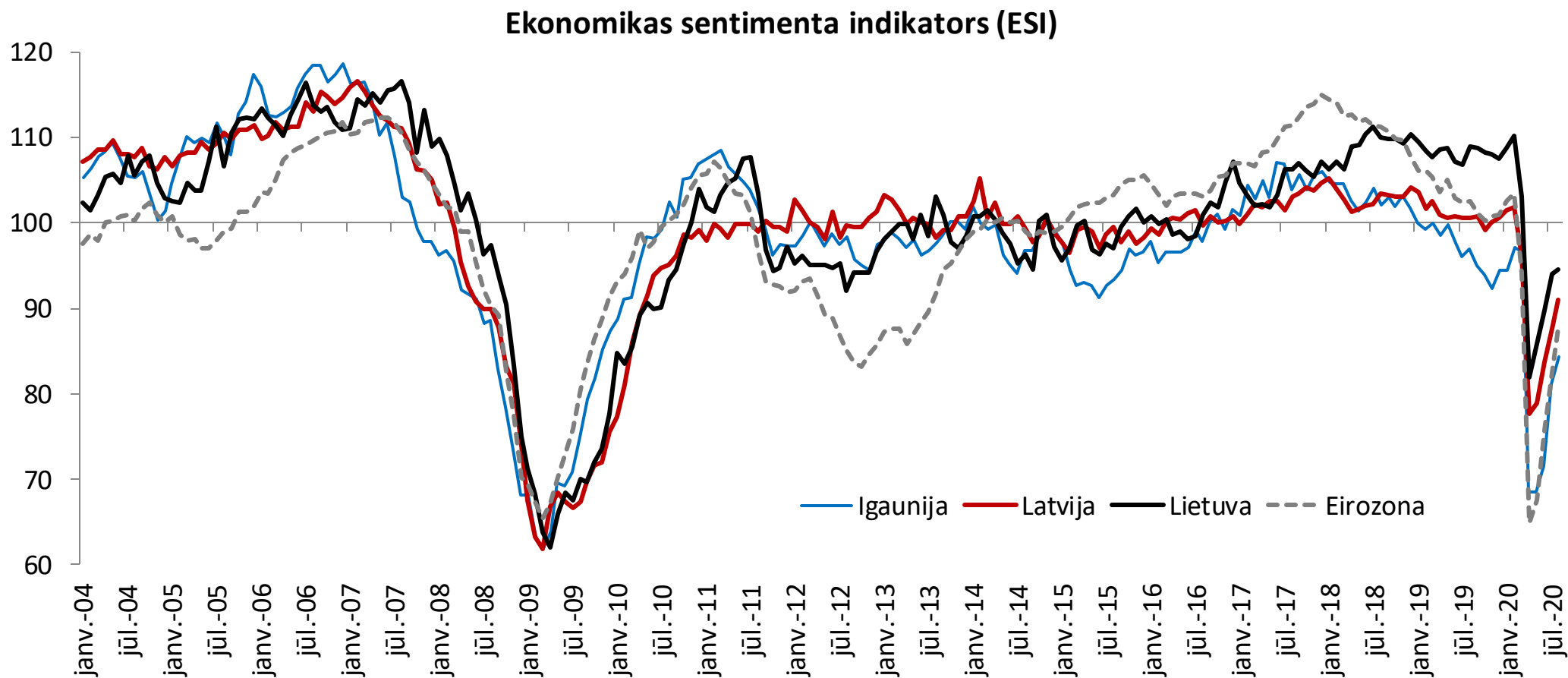
- Būvniecība -0.6%
- Sabiedriskie pakalpojumi -1.5%
- Apstrādes rūpniecība -6.9%
- Tirdzniecība, tūrisms un transports -19.8%
- Māksla un izklaide -38.4%

Lietuva

- Sabiedriskie pakalpojumi -1.2%
- Būvniecība -3.4%
- Apstrādes rūpniecība -5.2%
- Tirdzniecība, tūrisms un transports -6.3%
- Māksla un izklaide -15.9%

Ekonomikas noskaņojums

Pēc straujā kritiena uzņēmēju noskaņojums Baltijā strauji uzlabojas, bet joprojām ir negatīvajā teritorijā

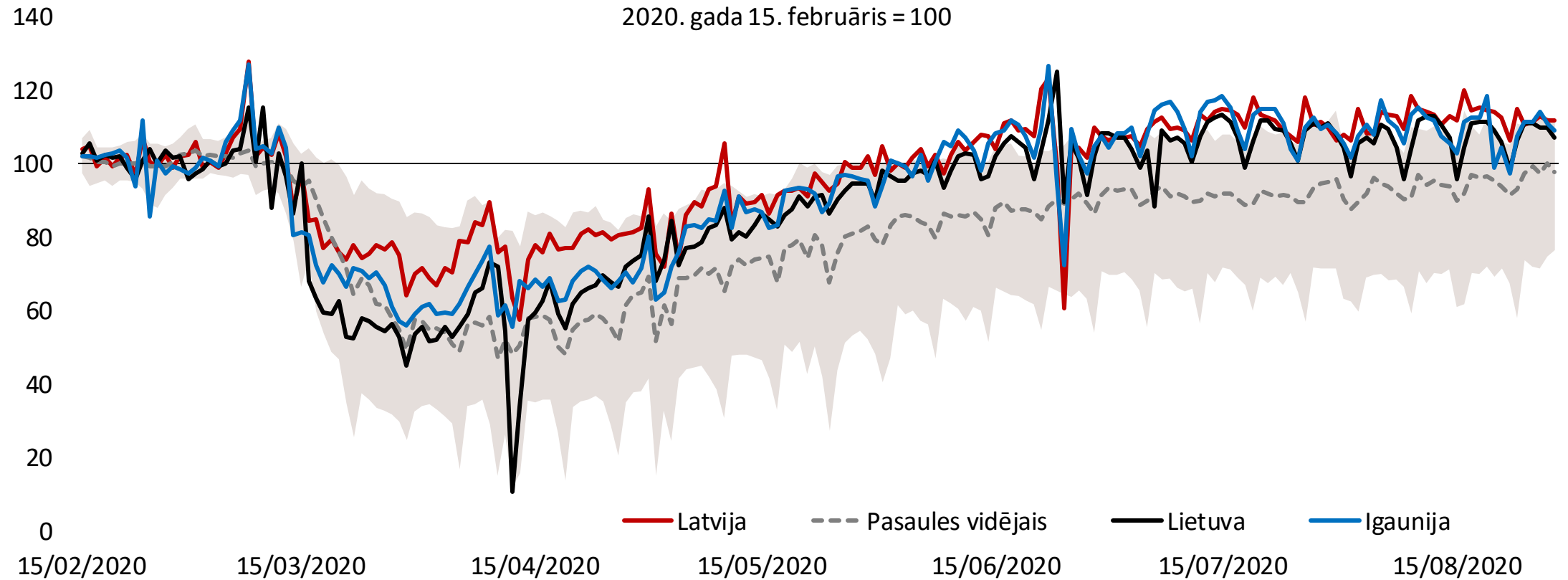

Mobilitāte

Mobilitātes rādītāji Latvijā apsteidz lielāko daļu pasaules valstu

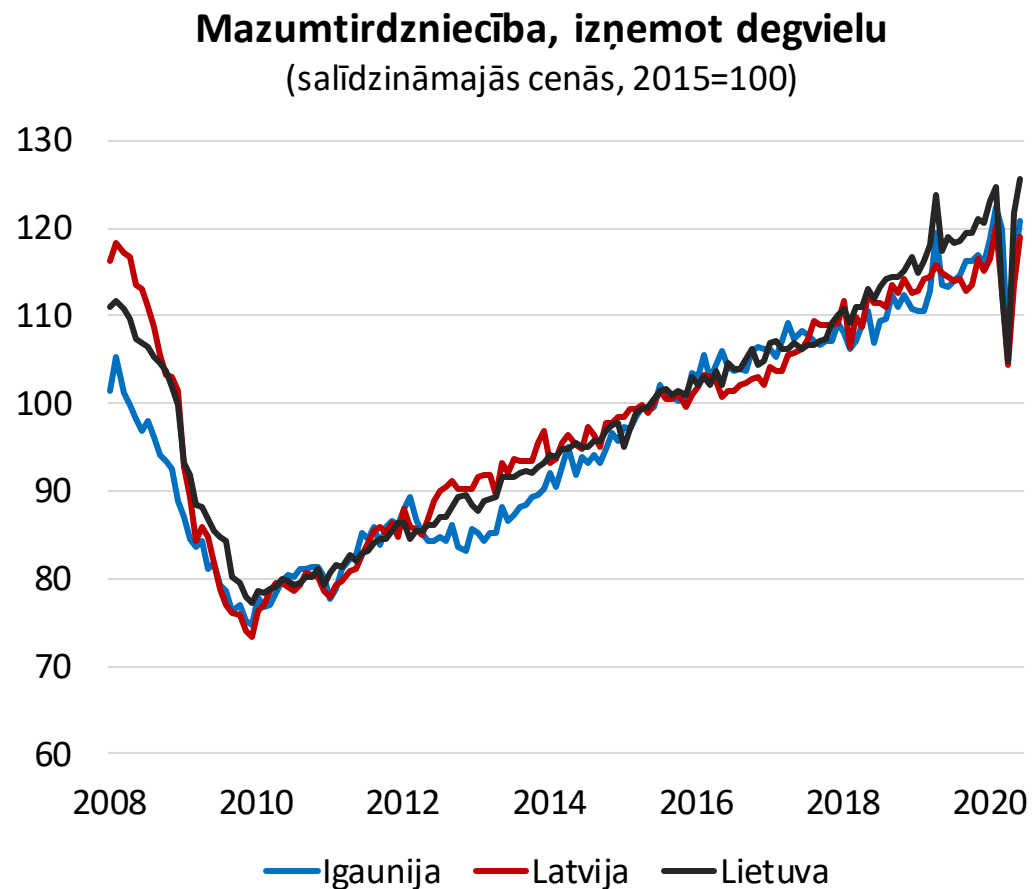
Google mobilitātes indekss (tirdzniecības un atpūtas vietās)

2020. gada 15. februāris = 100

Tirdzniecība

Mazumtirdzniecībā negaidīti strauja V formas atkopšanās

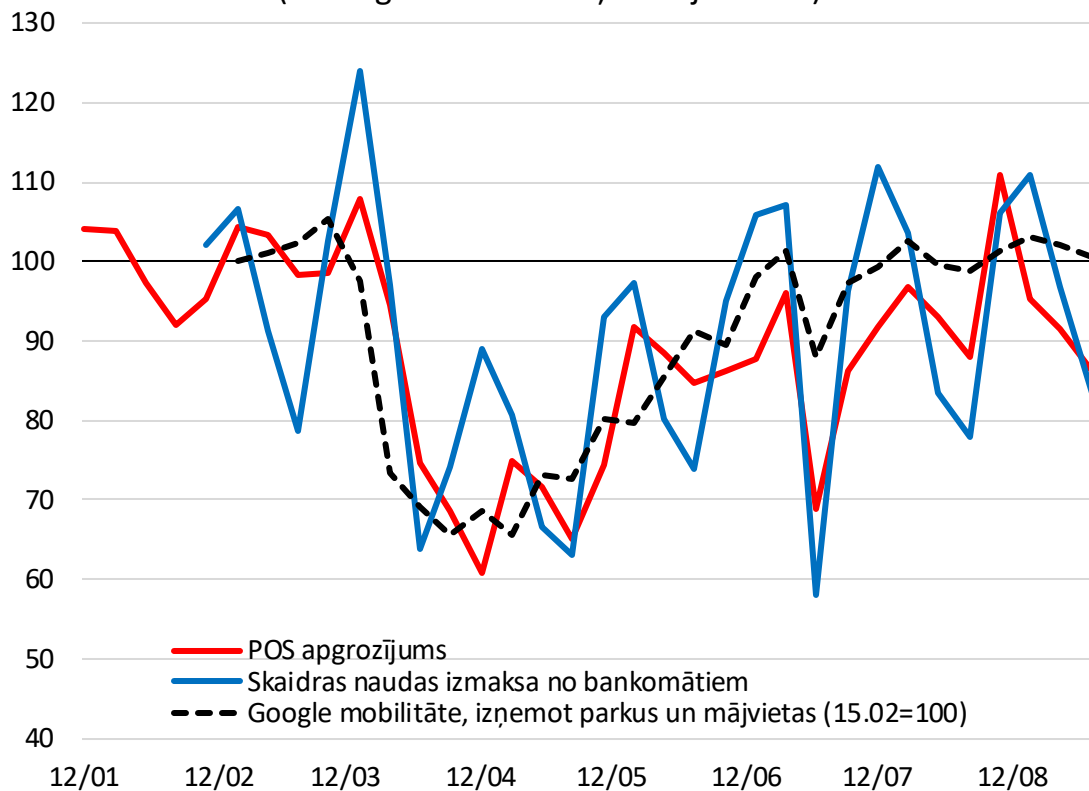

- ❑ Mazumtirdzniecībā Baltijā vērojama ļoti strauja V formas atkopšanās
- ❑ Tirdzniecība ir tikai daļa no privātā patēriņa
- ❑ Daudzās pakalpojumu nozarēs apgrozījums atpaliek no pirms COVID-19
- ❑ COVID-19 laikā ievērojami pieauguši iedzīvotāju uzkrājumi komercbankās
- ❑ Daļa no pieauguma vasaras laikā varētu būt atliktais pieprasījums no pavasara mēnešiem
- ❑ Bezdarba pieaugums un darba algu kāpuma samazinājums ir risks nozares izaugsmei gada otrajā pusē.

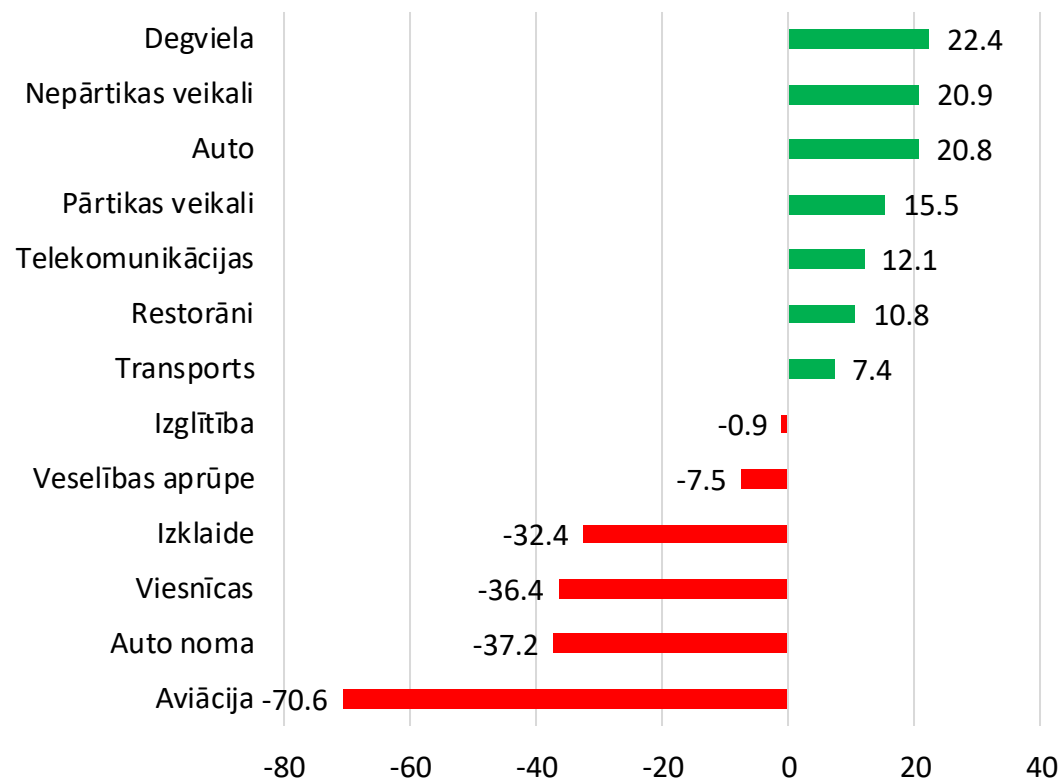
Patēriņš

POS terminālu apgrozījums ir tuvu iepriekšējam līmenim, bet tēriņi uz pakalpojumiem būtiski atpaliek

Mobilitāte un POS terminālu apgrozījums Latvijā
(2020. gada 2.-8. nedēļu vidējais=100)

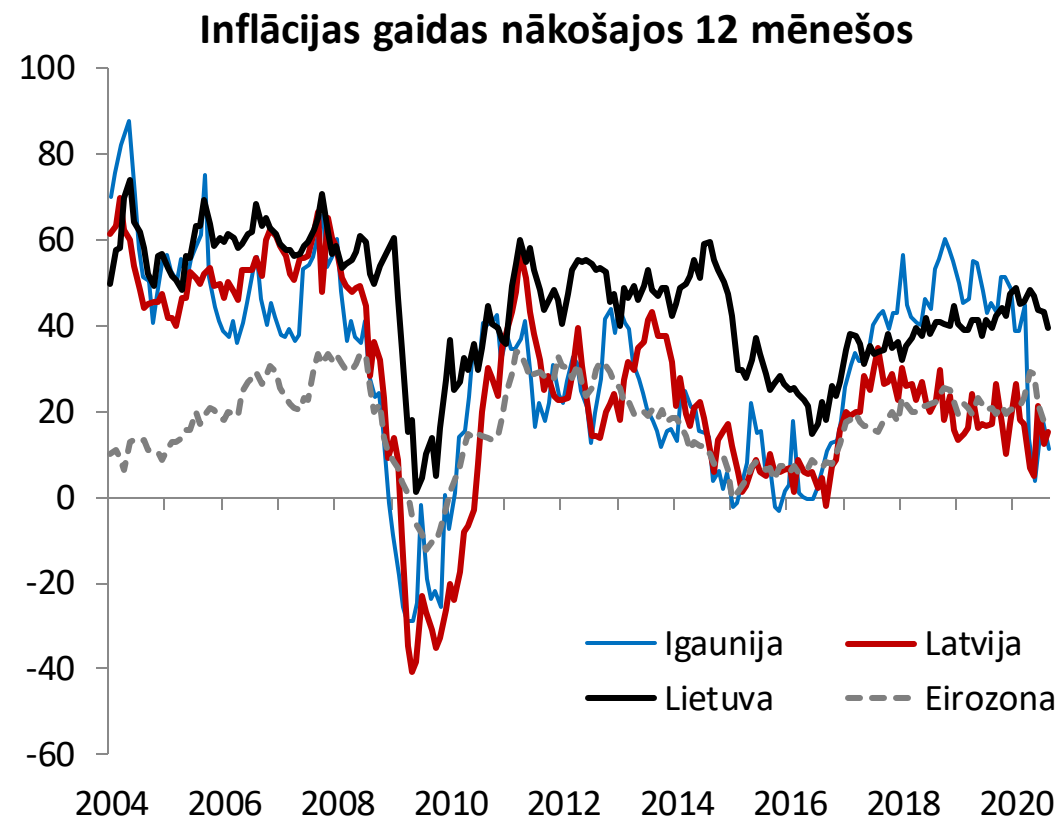
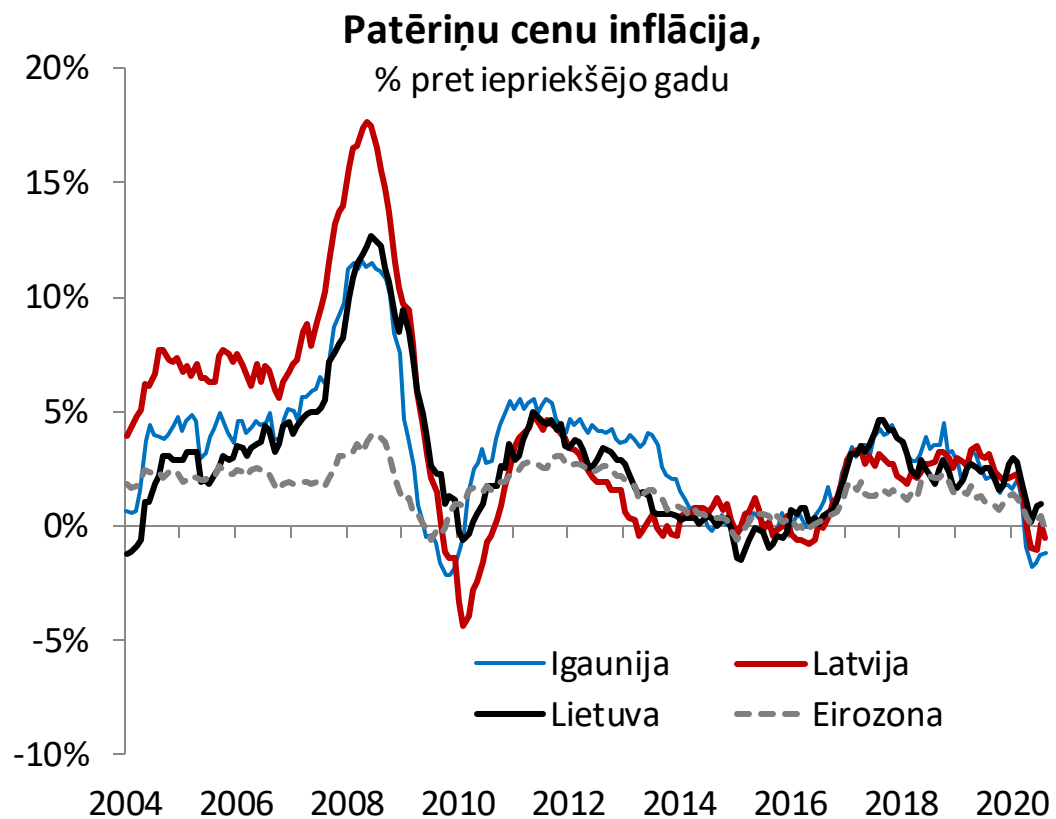

Citadele klientu maksājumu karšu apgrozījums, %
(Augusts un jūlijs pret janvāri un februāri)

Inflācija

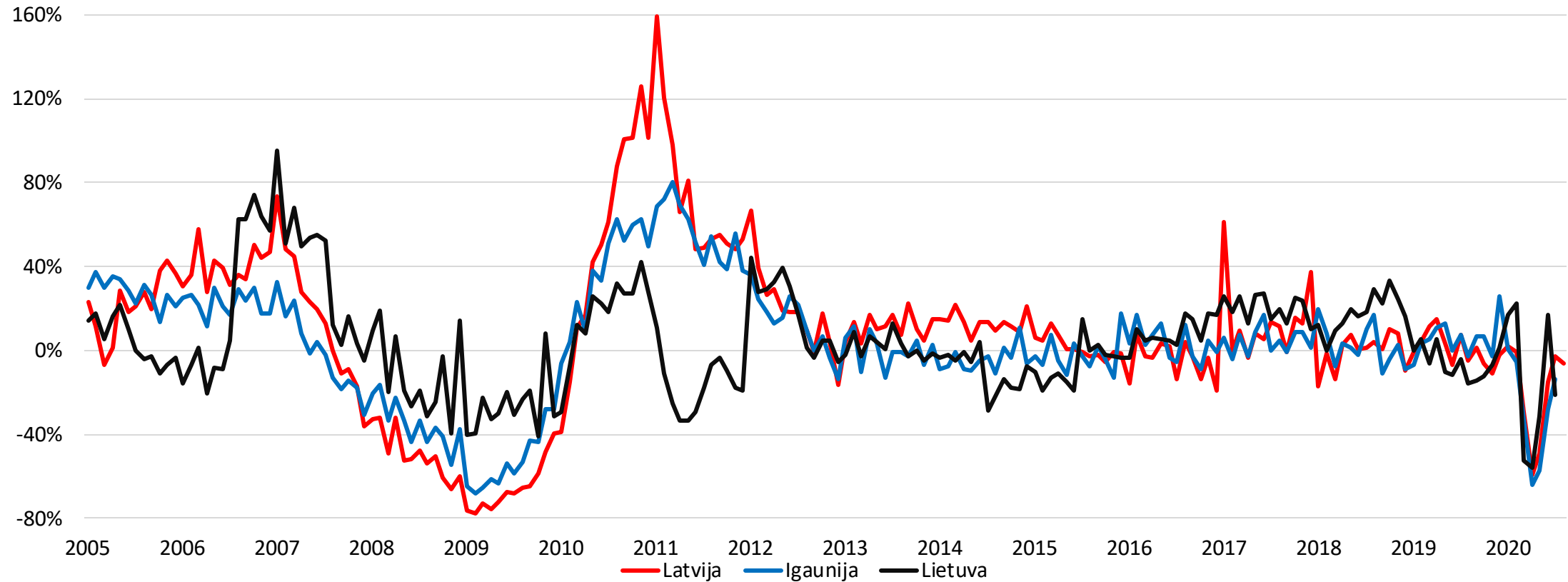
COVID-19 šoks samazinājis patēriņa cenu inflāciju Baltijā

Auto tirgus

Kopā ar preču patēriņu atkopies arī auto tirgus, bet reģistrāciju skaits ir zem iepriekšējā līmeņa

Pirmo reizi reģistrēto vieglo auto skaits, % pret iepriekšējo gadu

Avots: CSDD, Lietuvas statistika, Igaunijas statistika

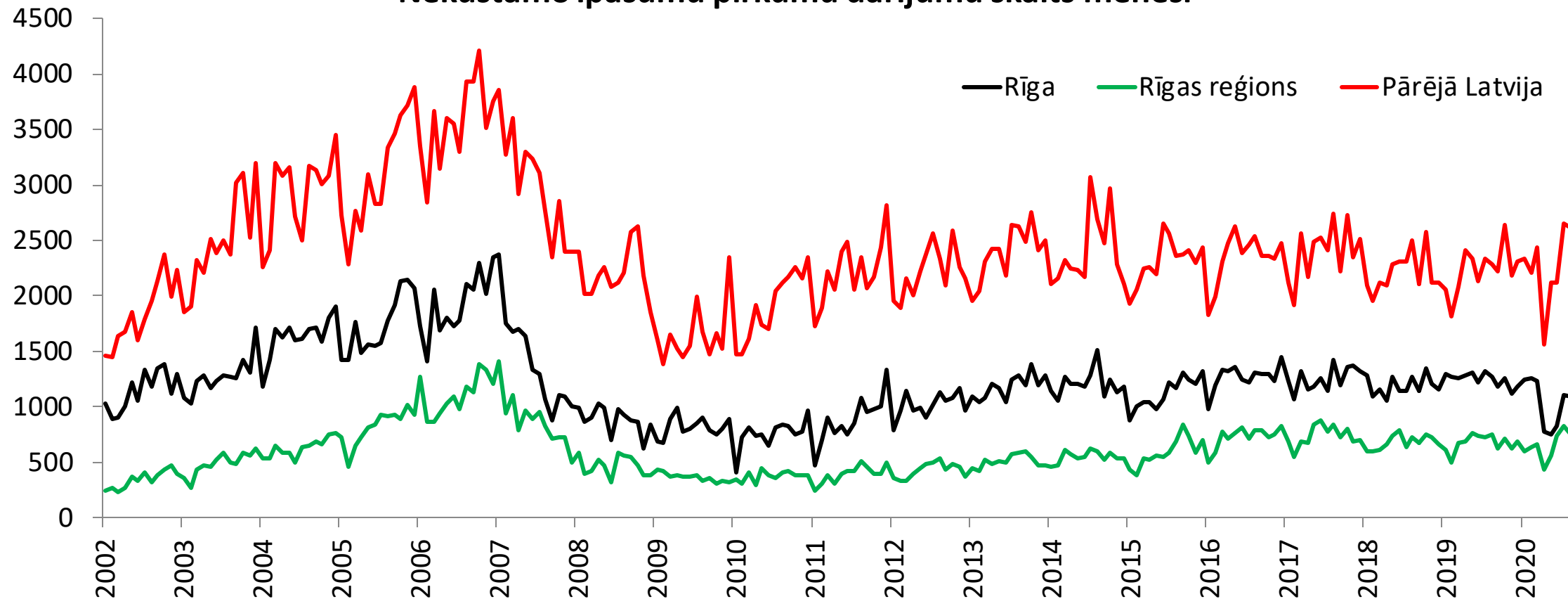
Vairāk
iespēju

=
Citadele

Nekustamo īpašumu tirgus

Strauji atdzīvojies nekustamo īpašumu tirgus ārpus Rīgas

Nekustamo īpašumu pirkumu darījumu skaits mēnesī

Avots: Zemesgrāmata

Vairāk
iespēju

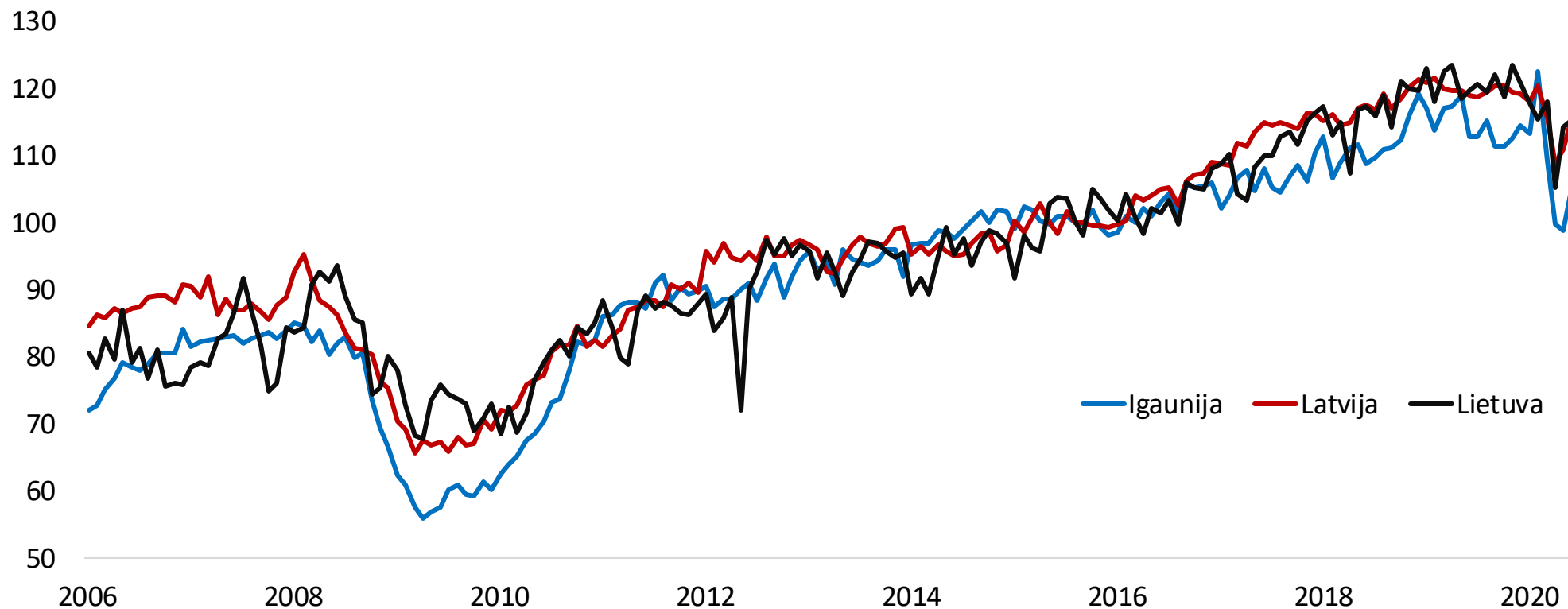
==
Citadele

Rūpniecība

Ražošanā atkopšanās pagaidām atpaliek no tirdzniecības un patēriņa

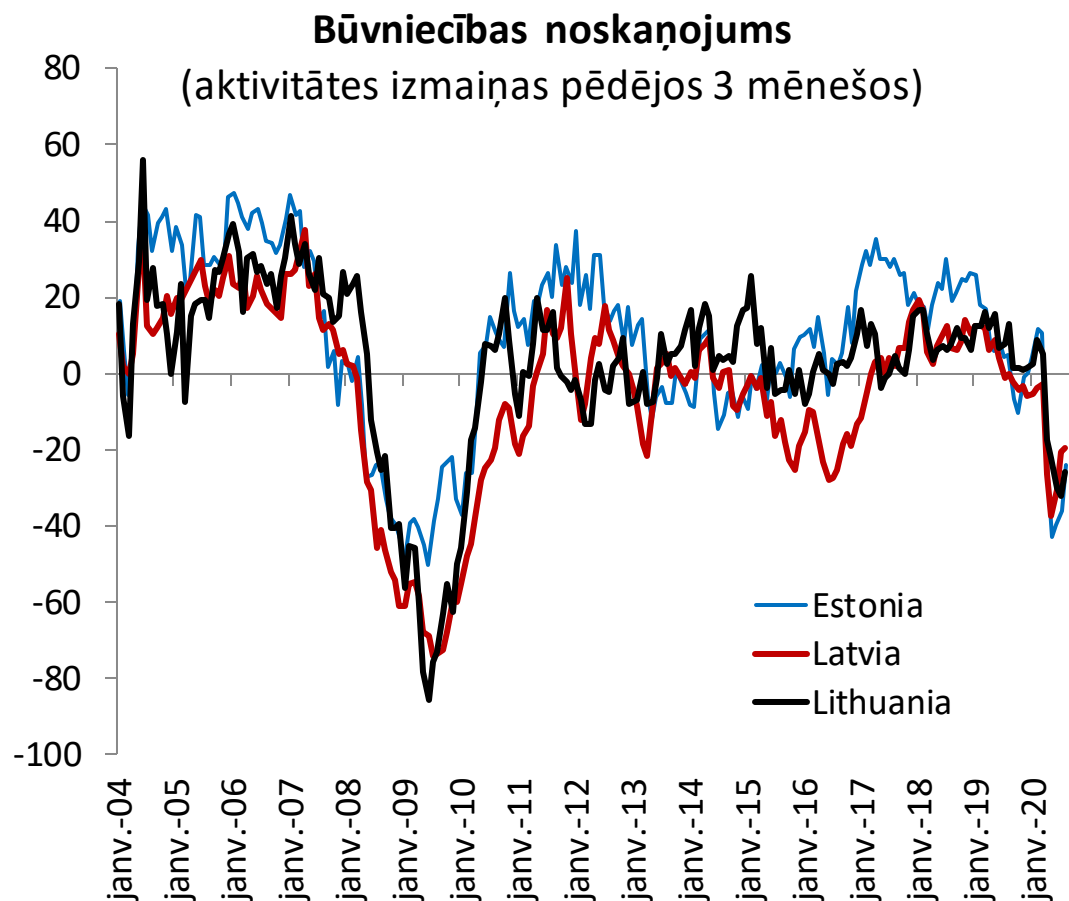
Apstrādes rūpniecības izlaide

(salīdzināmās cenās, 2015=100)

Būvniecība

Privāto investīciju bremzēšanās negatīvi ietekmē būvniecības nozari

Avots: Eiropas Komisija

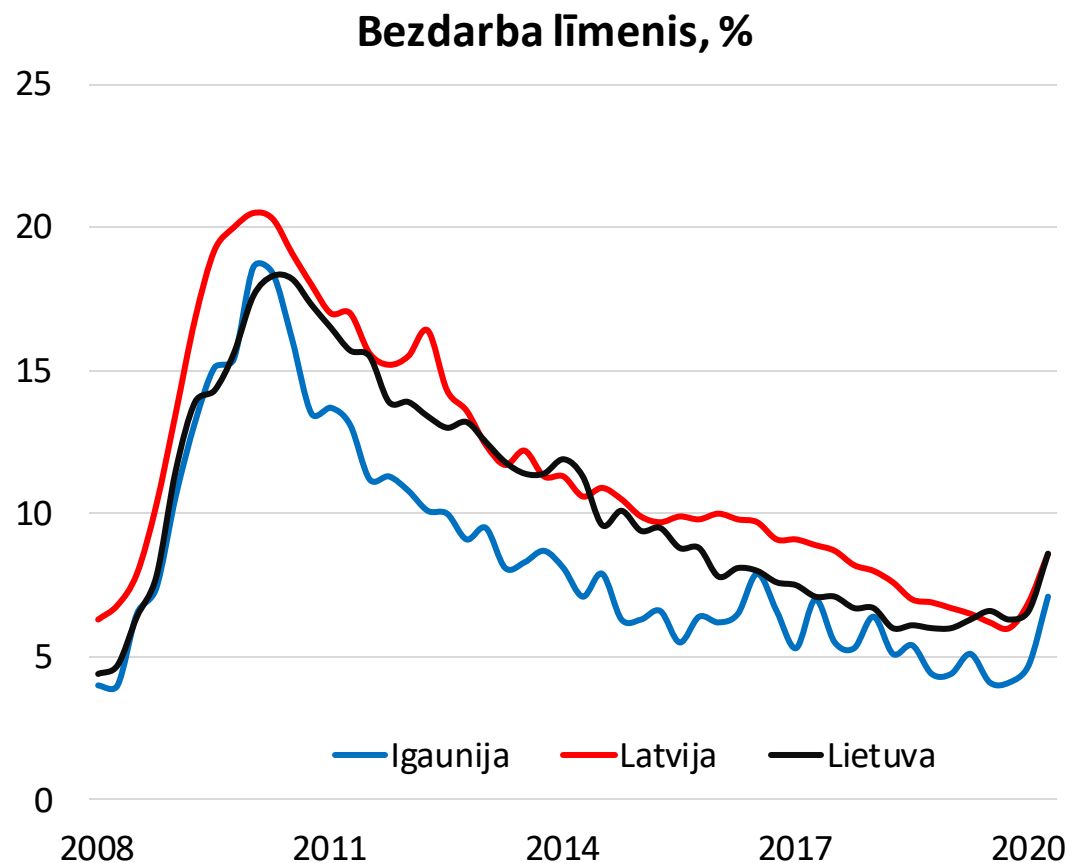
- ❑ COVID-19 šoks tiešā veidā būvniecības nozari neietekmēja
- ❑ Nenoteiktība un ekonomikas kritums negatīvi ietekmē privātā sektora investīciju plānus
- ❑ Kreditēšana pavasara mēnešos ir bijusi lēnā
- ❑ Būvnieku noskaņojums ir būtiski pasliktinājies un norāda uz būvniecības apjomu kritumu gada otrajā pusē
- ❑ Būvniecībā 2021. gadā ieplūdis apjomīgi ES atjaunošanas fonda līdzekļi
- ❑ Vidējā termiņa nevaram izslēgt uzsilšanu atsevišķos gados, it īpaši ja lielu ES fondu projektu realizācija sakrīt ar privātā sektora aktivizēšanos

Vairāk
iespēju

=
Citadele

Darba tirgus

Bezdarba kāpums pagaidām ir bijis mazāks nekā gaidīts

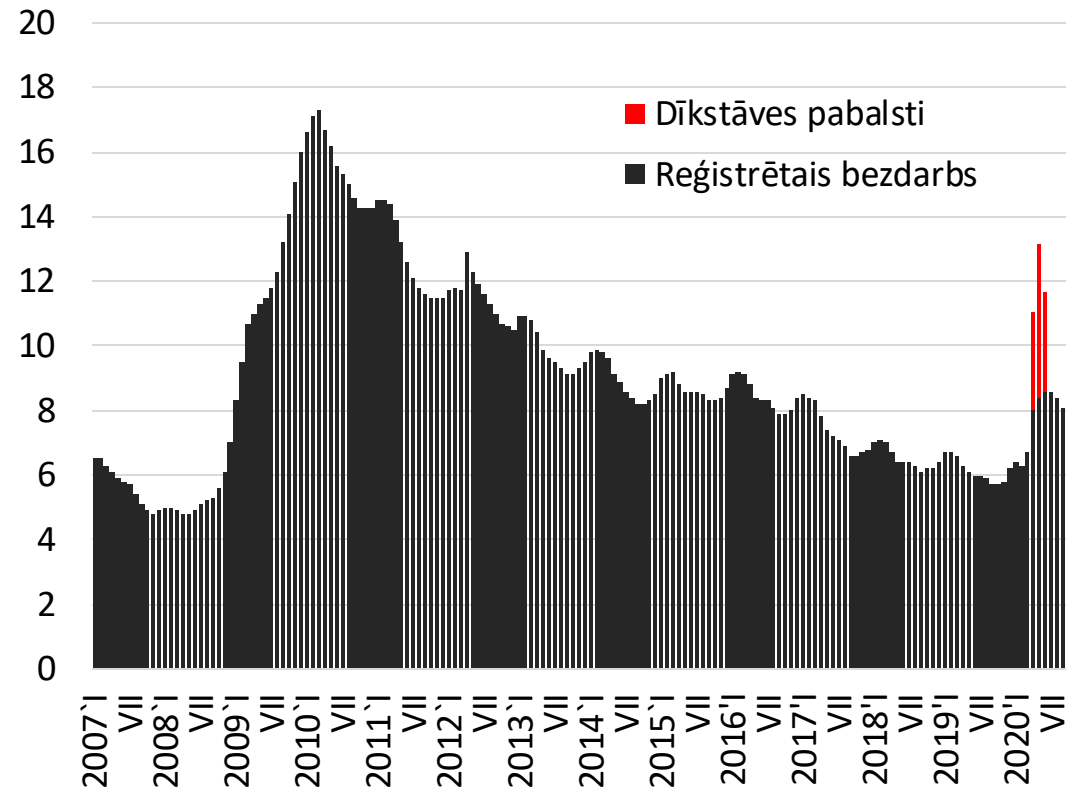

- Bezdarba līmeņa pieaugums Baltijā ir bijis mazāks nekā gaidīts un līdzīgs starp visām trijām valstīm
- Īstermiņa nodarbinātības atbalsta programmas ir palīdzējušas ierobežot bezdarba kāpumu
- Algu kāpums Latvijā un Igaunijā ir būtiski sabremzējies
- Uzņēmēju gaidas par nodarbināto skaita izmaiņām uzlabojas visās nozarēs, bet tās joprojām ir negatīvas
- Vakanču skaits kopš aprīļa vidus ir pieaudzis, bet atpaliek no iepriekšējā līmeņa

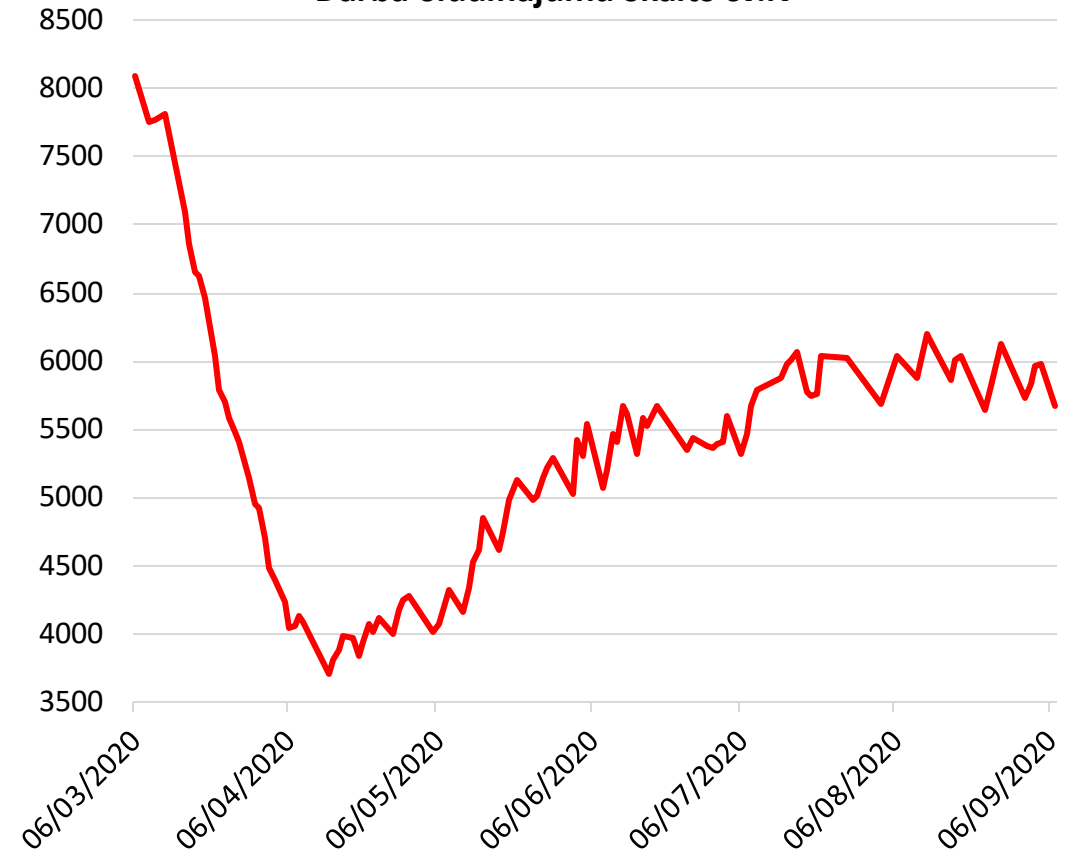
Darba tirgus

Dīkstāves pabalstu izmaksas pārtraukšana nav izraisījusi bezdarba pieaugumu

Reģistrētais bezdarbs Latvijā, %

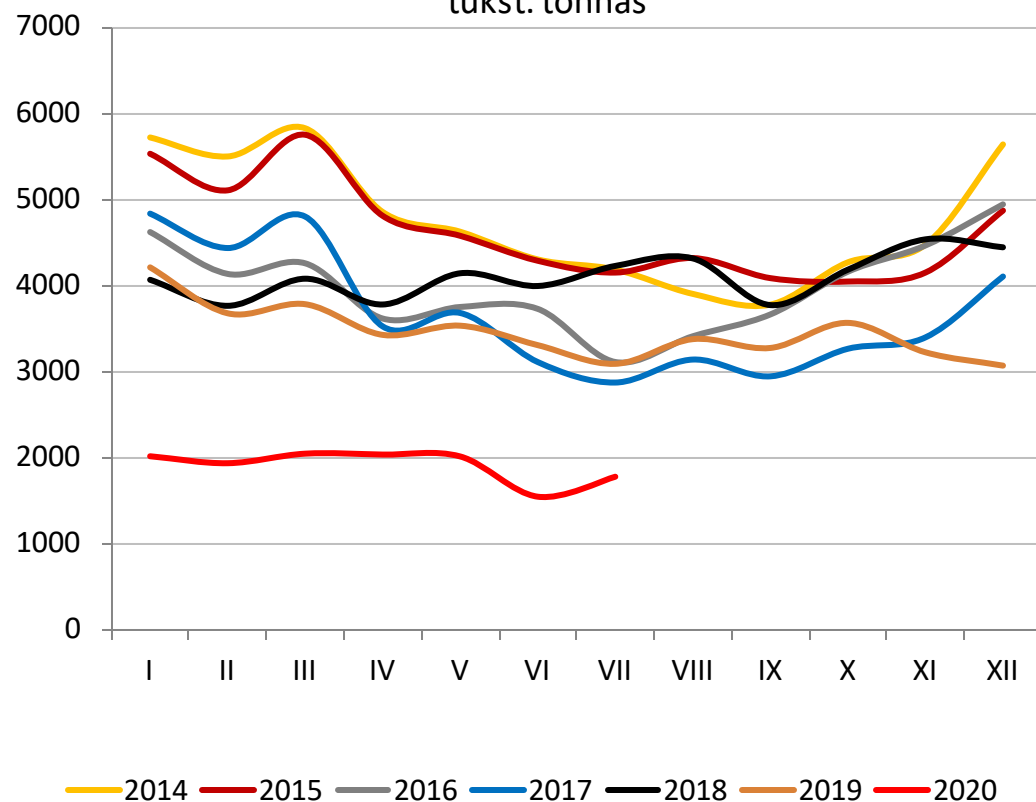
Darba sludinājumu skaits cv.lv

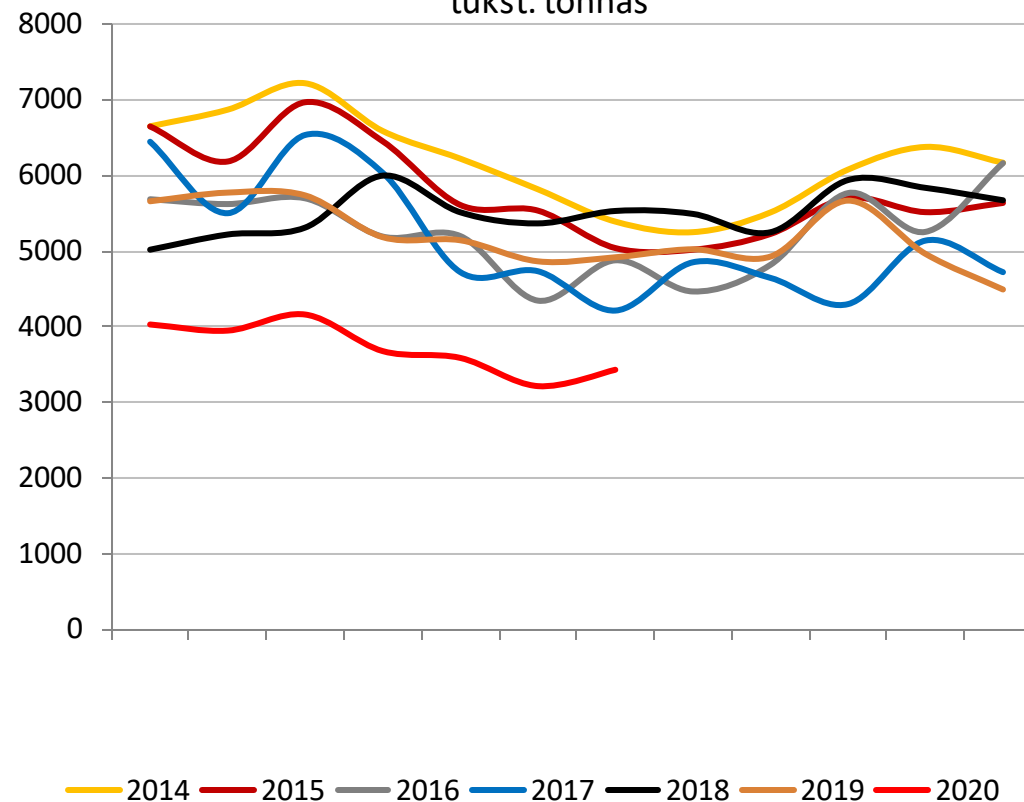
Tranzīts

COVID-19 šoku Latvijā pastiprina straujš kravu apjoma kritumus tranzīta nozarē

Dzelzceļa pārvadāto kravu apjoms Latvijā,
tūkst. tonnas

Latvijas ostās pārkrauto kravu apjoms,
tūkst. tonnas

Kopsavilkums

Baltijas reģions atkopjas no COVID-19 šoka, bet nenoteiktība saglabājas

- ❑ Baltijas ekonomika sasniedza zemāko punktu aprīļa vidū.
- ❑ Ekonomikas atveseļošanās līdz šim ir bijusi daudz spēcīgāka, nekā gaidīts.
- ❑ Iekšējais patēriņš veicina ekonomikas atkopšanos.
- ❑ Mazumtirdzniecība jūnijā ir atgriezusies pie pozitīvas izaugsmes, bet pakalpojumu nozarēs situācija ir mazāk iepriecinoša.
- ❑ Eksports un ražošana atpaliek no patēriņa, taču situācija ārējos tirgos uzlabojas.
- ❑ Otrajā ceturksnī IKP kritums Baltijā bija ievērojami mazāks nekā eirozonā kopumā.
- ❑ Baltijas panākumu atslēga - ātra vīrusa ierobežošana, stipras publiskās finanses, savlaicīgs atbalsts ekonomikai un sabalansētā ekonomikas attīstība iepriekšējos gados.
- ❑ Vissmagāk skartās nozares - tūrismā un izklaidē, atgriešanās pie iepriekšējā līmeņa būs iespējama vien tad, kad pret COVID-19 vīrusu būs pieejama vakcīna vai efektīva ārstēšana.
- ❑ IKP kritums Baltijas reģionā 2020. gadā nepārsniegs 5% un ekonomikas zaudējumi būs mazāki kā citās valstīs.
- ❑ Ekonomikas izaugsme Baltijā 2021. gadā Baltijā būs robežās no 3-5%.
- ❑ Ekonomikas atkopšanās gan pasaulē, gan Latvijā pagaidām ir nepilnīga.
- ❑ Kopš jūnija uzlabojumi īstermiņa ekonomikas rādītājos ir kļuvuši ievērojami gausāki.
- ❑ Spēcīgi fiskālie un monetāri stimula pasākumi turpina balstīt ekonomiku. Finanšu tirgi ir pozitīvi noskaņoti.
- ❑ Eirozona ir ieslīdējusi deflācijā un patērētāji nesagaida strauju inflācijas pieaugumu tuvākajā laikā.
- ❑ Lielākais risks ekonomikas atveseļošanai ir iespējamais COVID-19 otrais vilnis.

Paldies par uzmanību!

AS "Citadele banka"
Republikas laukums 2A
Rīga, Latvija

**Vairāk
iespēju**

**=
Citadele**